

Dış ticaret açığı Temmuz'da hızlı genişledi.

TÜİK verilerine göre Temmuz ayında ihracat yıllık bazda %10,2 artarak 16,4 milyar USD, ithalat %16,8 genişleyerek 20,7 milyar USD oldu. Böylece, Temmuz'da dış ticaret açığı yıllık bazda %51,3 ile son 8 ayın en yüksek artışını kaydederek 4,3 milyar USD seviyesine ulaştı. Yılın ilk 7 ayında ise dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine kıyasla %4,7 azalarak 25,5 milyar USD seviyesine geriledi. Ocak-Temmuz 2020 döneminde %77,1 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yılın aynı döneminde %82,6 düzeyine yükseldi.

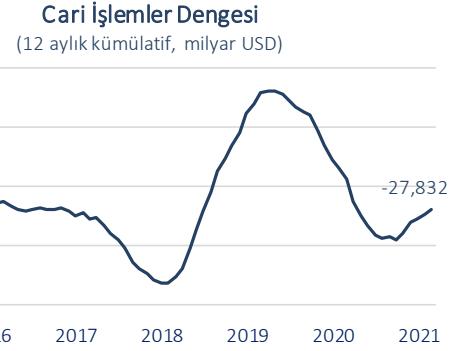
Ödemeler Dengesi verilerinde revizyon...

Temmuz verisinin açıklanmasıyla birlikte, TÜİK tarafından "İhracat Alacakları" ve "İthalat Borçları" verilerinin doğrudan raporlama yöntemiyle derlenmeye başlanmasının ve uluslararası metodolojiye uyum çerçevesinde menkul kıymetlerin sahiplik tanımında yasal sahiplikten ekonomik sahiplik esasına geçilmesinin etkisi ödemeler dengesi verilerine yansıtıldı. İlgili revizyonlar Ocak ayından bu yana ağırlıklı olarak ödemeler dengesinin finans hesabına yansırken, belirgin güncellemelerin olduğu ticari kredilerde Ocak-Haziran döneminde net varlık ediniminde 1,7 milyar USD azalış kaydedildi.

Cari denge Temmuz'da 683 milyon USD açık verdi.

Temmuz'da cari açık 683 milyon USD ile geçtiğimiz yılın Ekim ayından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. 2020 yılının Temmuz ayında cari denge 2 milyar USD açık vermişti. Cari denge görünümünün iyileşmesinde turizm ve taşımacılık gelirlerinde gözlenen artışlar etkili oldu. Öte yandan, yıllık bazda net altın ithalatındaki 1,7 milyar USD'lik daralmaya karşılık ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının yıllık bazda 1 milyar USD genişleyerek 3 milyar USD'ye ulaşması söz konusu iyileşmeyi sınırlandırdı.

Yılın ilk yedi ayında cari açık yıllık bazda %40,8 daralarak 13,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde dış ticaret açığı %18,8 azalırken, turizm gelirleri %73,3 artarak 6,9 milyar USD oldu. 12 aylık kümülatif cari açık da gerileme eğilimini sürdürerek Temmuz'da 27,8 milyar USD ile yaklaşık son bir yılın en düşük düzeyine indi.

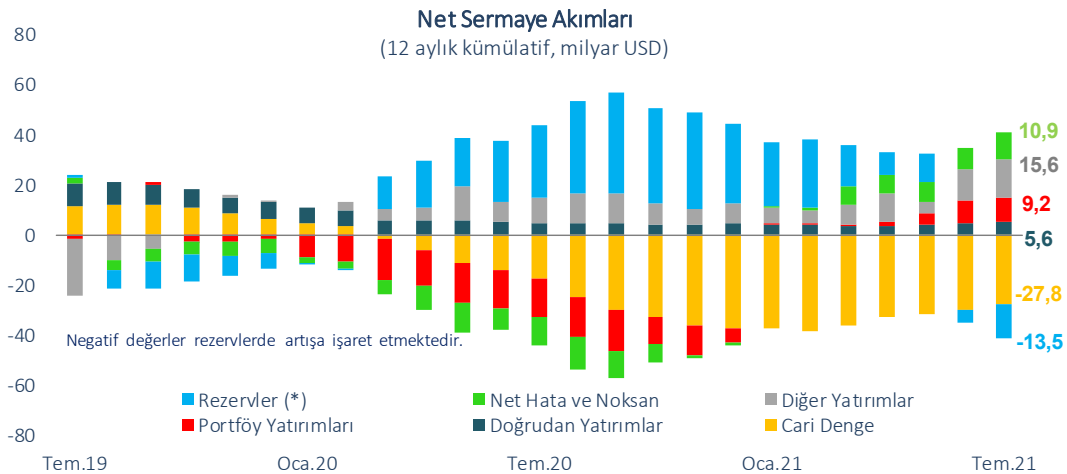
Doğrudan yatırımlarda olumlu görünüm...

Net doğrudan yatırımlar Temmuz ayında 1 milyar USD ile Kasım 2018'den bu yana en yüksek düzeyine yükseldi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin yurt içindeki sermaye yatırımları 1 milyar USD olurken, gayrimenkul yatırımları 453 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Temmuz ayında doğrudan yatırımların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde, toptan ve perakende ticaret ile finans ve sigorta sektörlerine yönelik yatırımların öne çıktığı görüldü. Net doğrudan yatırımlar Ocak-Temmuz döneminde 3,6 milyar USD, 12 aylık kümülatif verilere göre 5,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

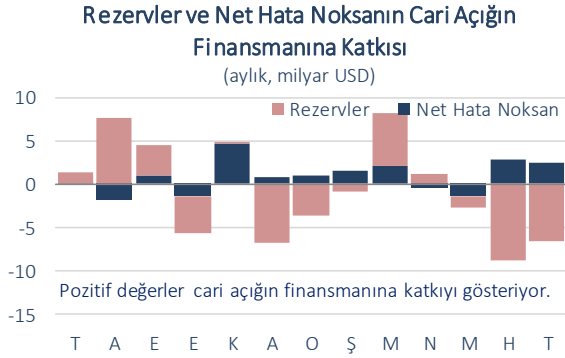
Portföy yatırımlarında 1,9 milyar USD giriş kaydedildi.

Portföy yatırımlarında Haziran ayındaki 3 milyar USD'lik net sermaye girişinin ardından Temmuz ayında da 1,9 milyar USD'lik giriş kaydedildi. Bu dönemde Genel Hükümet ve diğer sektörler yurt dışı tahvil ihraçları aracılığıyla sırasıyla 1,8 milyar USD ve 195 milyon USD net borçlanma gerçekleştirdi. Yurt dışı yerleşikler DİBS piyasasında 439 milyon USD net alım, hisse senedi piyasasında 93 milyon USD net satış yaptı.

Temmuz'da diğer yatırımlarda net sermaye girişi 1,9 milyar USD oldu. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabetlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 467 milyon USD azalırken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatı 301 milyon USD net artış gösterdi. Bankalar ve diğer sektörler Temmuz'da sırasıyla 1,4 milyar USD ve 755 milyon USD tutarında uzun vadeli kredi kullanımı gerçekleştirdi. 12 aylık

kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %91,9 diğer sektörlerde %111,8 oldu. Yapılan revizyonla birlikte repo yoluyla sağlanan yurt dışı kaynak ve fonların banka kredi yükümlülüğü olarak kaydedilmesinin bankaların kısa vadeli kredi kullanımı kalemini artırdığı izleniyor. 12 aylık kümülatif verilere göre revizyon öncesi Haziran ayında bankalar 384 milyon USD net kredi ödeyicisi konumundayken, revizyon sonrası 2,4 milyar USD net kredi kullanıcısı konumunda bulunuyor.

Rezerv varlıklar Temmuz'da 6,7 milyar USD arttı.

Haziran'daki 8,8 milyar USD'lik artışın ardından rezerv varlıklar Temmuz'da da 6,7 milyar USD genişledi. Ocak-Temmuz döneminde rezerv varlıklarda kaydedilen artış 14 milyar USD oldu. Temmuz'da 2,5 milyar USD tutarında sermaye girişi kaydedilen net hata ve noksan kaleminde de, yılın ilk yedi ayı itibarıyla sermaye girişi 8 milyar USD'ye ulaştı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Ağustos'ta yıllık bazda %51,8 artan ihracat hacmi, 18,9 milyar USD'ye çıkarak en yüksek Ağustos ayı ihracat değerine ulaştı. Bu dönemde, ithalat hacmi de %23,8 artarak 23,2 milyar USD oldu. Böylece, Ağustos ayında dış ticaret açığı %31,7 azalarak 4,3 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. İhracattaki artış eğiliminin yanı sıra turizm sezonu nedeniyle cari dengenin Ağustos ayında da olumlu performans sergilediği tahmin ediliyor. Yılın ilk yedi ayında 13,7 milyar USD olan cari açığın, 5 Eylül 2021'de yayımlanan son Orta Vadeli Program'a göre yılsonunda 21 milyar USD düzeyinde gerçekleşeceği öngörüsünün ulaşılabilir olduğu değerlendiriliyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Temmuz 2021	Ocak - Temmuz 2020	2021	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-683	-23.215	-13.744	-40,8	-27.832
Dış Ticaret Dengesi	-2.984	-20.228	-16.418	-18,8	-34.071
Hizmetler Dengesi	2.948	2.898	9.184	216,9	15.440
Seyahat (net)	2.118	3.151	6.205	96,9	12.234
Birincil Gelir Dengesi	-702	-5.568	-7.177	28,9	-10.304
İkincil Gelir Dengesi	55	-317	667	-	1.103
Sermaye Hesabı	-19	-18	-38	111,1	-59
Finans Hesabı	1.816	-28.468	-5.758	-79,8	-16.928
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.030	-2.526	-3.579	41,7	-5.637
Portföy Yatırımları (net)	-1.933	14.889	-3.885	-	-9.209
Net Varlık Edinimi	-129	721	-365	-	1.816
Net Yükümlülük Oluşumu	1.804	-14.168	3.520	-	11.025
Hisse Senetleri	-93	-4.437	-1.901	-57,2	-1.719
Borç Senetleri	1.897	-9.731	5.421	-	12.744
Diğer Yatırımlar (net)	-1.921	-9.430	-12.258	30,0	-15.585
Efektif ve Mevduatlar	-824	-13.892	-7.490	-46,1	-12.480
Net Varlık Edinimi	-461	690	3.797	450,3	2.072
Net Yükümlülük Oluşumu	363	14.582	11.287	-22,6	14.552
Merkez Bankası	-89	11.773	4.699	-60,1	5.587
Bankalar	452	2.809	6.588	134,5	8.965
Yurt Dışı Bankalar	301	1.605	5.059	215,2	9.482
Yabancı Para	217	-1.585	3.922	-	7.372
Türk Lirası	84	3.190	1.137	-64,4	2.110
Yurt Dışı Kişiler	151	1.204	1.529	27,0	-517
Krediler	31	5.124	-1.328	-	-2.380
Net Varlık Edinimi	129	-900	1.884	-	403
Net Yükümlülük Oluşumu	98	-6.024	3.212	-	2.783
Bankacılık Sektörü	43	-1.971	-593	-69,9	-2.130
Bankacılık Dışı Sektörler	-176	-3.691	3.821	-	3.485
Ticari Krediler	-1.120	-654	-3.427	424,0	-718
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-8	-8	-13	62,5	-7
Rezerv Varlıklar (net)	6.700	-31.401	13.964	-	13.503
Net Hata ve Noksan	2.518	-5.235	8.024	-	10.963

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir Őekilde finansal enştrmanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir Őekilde Türkiye İř Bankası A.Ő.‘nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İř Bankası A.Ő. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değermez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir Őekilde garanti vermemektedir. Türkiye İř Bankası A.Ő. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değerliklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İř Bankası A.Ő. hiçbir Őekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılmaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.